

Златните принципи на Мария Монтезори за възпитанието на детето

На пръв поглед свободата и дисциплината са взаимноизключващи се понятия. Дисциплината регламентира и ограничава. Каква ти свобода! А Мария Монтезори говори за „дисциплина в свободата” и според нея това е велик принцип на възпитанието. И с такава идея създава подходящи условия в своите домове за деца. Сега този принцип е основополагащ в детските градини Монтезори.

Целта на възпитанието не е да изисквате от детето да прави онова, което е нужно на вас. Тя е в това да помогнете на неговото саморазвитие и на разкриването на уникалния потенциал, даден от природата именно на него. А за това е необходимо да научите детето да прави своя избор и да си носи последствията от него.

Правилата

Колкото и да изглежда на пръв поглед парадоксално, децата обичат правила. Тяхното съществуване прави детския живот подреден, предсказуем, разбираем. Наличието на правила създава у детето усещане за защитеност и съпричастност към сплотен колектив. Правилата могат и трябва да се използват у дома. Можем да предположим, че вие не искате топките и самосвалите, куклите и мечетата да са пръснати из кухнята и стаята, якето да е хвърлено небрежно в антрето, чорапите на перваза, а пижамата – в

хола. Няма смисъл в правилата да се изброяват всичките детайли. Формулирайте изискванията максимално лаконично и ясно. Например, има едно просто правило: „Постави го на мястото му“.

Какво да правите?

1. Прилагайте правила. Те задължително трябва да присъстват в живота на детето.
2. Правилата трябва да са лаконични , прости и изцяло да ви устройват
3. Правилата не трябва да бъдат много
4. Правилата трябва да бъдат гъвкави – те могат да се променят с порастването на детето. Но му го казвайте предварително.
5. Правилата винаги трябва да се изпълняват
6. Правилата трябва да бъдат еднакви за всички – и деца, и възрастни.
7. Задължително ги съгласувайте с всички членове на семейството.

Помнете:

- Вашите изисквания не трябва да противоречат на основните потребности на детето от храна, топлина, сън, безопасност, приемане, любов и уважение, самореализация.
- Спокойно, но кратко обяснете от какво е предизвикано вашето изискване. При това, задължително подчертайте какво има на разположение детето за своя свободен избор. Когато децата чувстват уважение към тяхното усещане за свобода и самостоятелност, те по-лесно приемат родителските ограничения.
- Тонът, с който се изрича изискването или забраната, трябва да бъде приятелски и обяснителен, отколкото повелителен.
- Като вариант: можете да закачите правилата на видно място. Когато вземете решение за въвеждане на правила, напишете красиво текста или го напечатайте на цветен лист хартия.
- Поставете правилата на достъпно място на нивото на детските очи.
- Докато детето не ги е усвоило или по някакви поводи проявява протестни реакции, избягвайте нравоучения и викове. Просто кажете: „Хайде да си спомним нашите правила“

Ако родителите искат да затвърдят връзката си с децата и да я развият, така че детето им да израсне развита и хармонична личност, е добре поне веднъж годишно да си препрочитат тези правила.

1. Децата се учат от това, което ги заобикаля.
2. Ако едно дете често е критикувано, то се учи да съди.
3. Ако едно дете често е хвалено – то се научава да цени себе и другите.
4. Ако детето ви расте във враждебна среда – то се учи да се бори.
5. Ако сте честни с детето си – то ще израсне честен човек.
6. Ако едно дете често бива осмивано – то ще израсне срамежливо и свито.
7. Ако едно дете живее с чувството за сигурност – то ще има вяра в другите.
8. Ако едно дете често е порицавано – то често ще изпитва чувство за вина.
9. Ако едно дете често среща одобрение – то ще се научи да цени себе си.
10. Ако сте снизходителни към детето - то ще се научи на търпение.
11. Ако често се веселите с детето – то ще изгради доверие във вас.
12. Ако едно дете живее в атмосфера на приятелство и добронамереност – то ще се научи как да открива любовта.
13. Не говорете лошо за детето – нито в негово присъствие, нито в негово отсъствие.
14. Съсредоточете се върху развитието на добрите качества в детето, така че за лошите да не остане място.
15. Слушайте внимателно какво говорят и ви питат децата ви и винаги им отговаряйте.
16. Уважавайте детето, дори когато греши, грешките са поправими – не е важно дали ще бъдат поправени веднага или след време.
17. Бъдете готови да помагате във всяка ситуация на дете, което търси и опитва.
18. Помагайте на детето си да развива своите способности от най-ранна възраст. Правете това с търпение, грижа, разбирателство и любов.
19. Във възпитанието на детето винаги се придържайте към основния принцип, а именно – показвайте му най-доброто от себе си.

Из книгата „Чудото Монтезори“ на Елена Тимошенко

Кои са най-честите причини за неразбиране от децата ?

Децата и тийнейджърите нямат страховете на родителите си. Те съществуват тук и сега и всичко за тях е в настоящето. Децата нямат идея за опасност и смърт (което само по себе си не е лошо) и никое дете не вярва, че с него може да се случи инцидент. От това произтича и детската самоувереност и дори лекомислие, от което родителите често силно се притесняват.

Детското мислене е свързано с конкретни и практически неща от ежедневието, абстрактните разбирания и житейски истини те започват да осъзнават едва в по-горните класове. Затова и нашите страхове, изисквания, условия са непонятни за тях и от това произтичат най-основните недоразумения и неразбирателства. Това е и основната причина, поради която децата често възприемат родителските съвети и принципи равнодушно или с досада. Дори понякога да изглежда, че те разбират и се съгласяват с всичко, на практика се оказва, че то е отлетяло още в мига, в който е изречено.

Ако искате детето да разбере какво се опитвате да му кажете трябва да го кажете на неговия език.

Затова:

1. Обяснявайте нагледно и образно

За децата е важно са видят и пипнат, за да разберат и запомнят. Детското възприятие се осъществява на две нива – физическо (сетивно) и емоционално. Затова трябва да се представят образи, които да предизвикат неговите възприятия на емоционално и физическо ниво. Това е далеч по-полезно, както за малките деца, така и за по-големите, вместо дългите речи с много думи. Ако успеете да влезете с думите си в детското подсъзнание, те никога няма да бъдат забравени.

2. Играйте

Играта е най-добрият начин да предадете на детето определена информация. Чрез играта тази информация остава в детската памет трайно и стабилно. В първите години от живота на детето е много важно всеки урок да бъде преподаден под формата на игра. При по-големите вече могат да се използват по-креативни и „закачливи“ обяснения. За децата игрите са като дишането и движенията – ходене, скачане, тичане. Затова докато играе с детето си, всеки родител може да предаде, а то да възприеме всякаква информация, съвет и поука без вътрешна съпротива, защото по време на игра вие сте партньори на равни начала, а това е основата на доверие и партньорство.

3. Разказвайте приказки

Един от най-добрите начини да предадете знания и полезни съвети на децата си е чрез приказките. Ситуациите от приказките често могат да се отъждествят с такива от реалния живот и това е сигурен начин, че детето ще разбере и запомни всички поуки.

4. Уроци между другото

Всичко, което трябва да се учи по задължение предизвиква съпротива, а понякога дори отвращение, дори да е интересно. За да се случва това безпроблемно е необходимо да се предизвика детското любопитство, а от там ще дойде и желанието за учене. Важно е да не го притискате и да създадете интерес.

Ако просто седнете срещу детето и му четете нещо с часове, най-вероятно ще забележите, че то гледа през прозореца или в тавана, или си драска по тетрадката – това са ясни признаци, че то дори не ви слуша и отдавна не е в една стая с вас.

Когато предприемате подобни „лекции“ трябва да сте убедени, че:

- сте добър оратор с дар слово, на което околните рядко устояват;
- усещате постоянен интерес у детето към това, което говорите.

Въпреки това, не забравяйте – колкото по-ясно, лаконично и образно говорите с детето, толкова повечето ще запомни.

5. Покажете му как е правилно да се направи

Ако искате детето ви да расте и да се развива правилно, научете го как да отстоява своето мнение и как да противостои на чуждото. Научете го, че сляпото следване на готови формули, етикети и правила са по-скоро ограничаващи, отколкото необходими. Важно е детето да се научи да мисли със собствената си глава, при това в конкретната ситуация, а не след нея. Така то ще свикне да мисли за действията си, а не как да се справя с последствията от тях.

6. Коварните „не“-та

- опитвайте се да изключвате от речта си отрицателната частица „не“ и думи започващи с нея;
- избягвайте риторични въпроси, особено ако сте в лошо настроение;
- бъдете много внимателни с иронични забележки и намеци, особено ако детето ви е вече тийнейджър;
- вашата реч трябва да е положителна и добронамерена.

7. Повтаряйте, но под различна форма

Всяка нова информация попада в детската глава и живее там най-много три дни, след което или бива забравена, или попада в дългосрочната памет, т.е. ще бъде запомнена за дълго време или дори завинаги.

Информацията попада в дългосрочната памет, когато:

- носи силна и ярка емоция;
- човек се връща към нея многократно и мозъкът свиква с мисълта, че това е важно и полезно.

Най-добре е веднъж подадена информация да бъде повторена в рамките на три дни, след седмици и след месец. Повторението трябва да се направи под различни форми и начини, колкото по-интересни, толкова по-добре ще бъде запомнена. Винаги е препоръчително да се върви от по-прости към по-сложни неща.

Детето расте, но правилата остават, те се допълват и разширяват постоянно и това е пътят на разбирането и усвояването на нови знания и умения.

35 подаръка, които децата ви никога няма да забравят

В ерата на консуматорското потребление децата разполагат с огромно количество играчки. Затова да бъдат изненадани приятно от възрастните става все по-сложно. Но независимо от времето, в което живеем едно не се е променило – има неща, които са по-важни за едно дете, неща които не може да се купят в нито един магазин. В следващите редове ще намерите списък (без да е степенуван по никакъв начин), в който ще намерите идеи, които ще ви подсказват какъв подарък си струва да поднесете на едно дете. А колко от тях вече сте подарили на вашето?

1. Подарете му подкрепа Само една дума на одобрение могат да накарат детето ви да се почувства по съвсем различен начин – състояние, което да го зареди с енергия и мотивация.

Нека децата ви знаят, колко ги цените. Нека знаят, че вярвате в тях. Не забравяйте да им напомняте за това.

2. Прегръдки и целувки Башата казва на 7 годишния си син, че той вече е голям за целувки. И все пак за децата е важна родителската любов и топлината на прегръдката, независимо дали са на 7, 20 или 30 години! Помнете, че колкото и голямо да е вашето дете, никога не е късно да го прегърнете или целунете и по този начин да изразите своята любов. И все пак не прекалявайте, защото това може да бъде нож с 2 остриета...

3. Обяд и вечеря с цялото семейство Съвместните обеди и вечери са прекрасна възможност да се съберете цялото семейство, да обсъдите изминалия ден или плановете за утрешния. Толкова прекрасна, че семейството, което не се храни заедно не се и развива заедно.

4. Чувство за хумор Намерете време да се посмеете заедно с децата – чувството за хумор е една от малкото черти на характера, която все още не е убила никого.

5. Покажете им как да забелязват красотата Помогнете на детето си да открива красотата във всичко, което види и във всеки, който срещне. Покажете му разнообразието в изкуството и многообразието в човешките души.

6. Възможността да допуска грешки Децата са си деца и често са под влиянието на неудържимо веселие, което понякога изисква огромното ви търпение. Дайте им пространство, където могат да експериментират, изследват и грешат. Покажете им, че това не е толкова страшно. Не ги критикувайте.

7. Стабилно семейство Стабилното семейство е онзи фундамент, върху който децата строят целия си живот. Когато е възможно и имат нужда трябва да получат вашата подкрепа и разбиране. Постарайте се (ако ви е възможно) да съхраните семейството цяло.

8. Подарете му желание за постигане на повече

Поощрявайте амбициозните желания на вашето дете. Това ще му позволи да постигне много или поне да се опита да постигне повече от останалите – може би дори повече, отколкото можете да си представите.

9. Подарете му време Времето е единствения подарък, който никога няма да може да върнете назад. И това е един от най-ценните дарове, които можете да поднесете на своето дете. Подарете им време с вас, работата ви може да почака...

10. Внимание Времето само по себе си не е достатъчно. Трябва да сте изцяло с него, да сте тялом и духом с детето си. А не просто да отбиете номера като го заведете в парка, а в главата ви все още да работите! На пръв поглед това звучи естествено, но все по-често изпитваме затруднения да се фокусираме и да бъдем истински с детето си. Бъдете близо до него! Не изпускайте моменти.

11. Научете го да проявява състрадание Животът често е несправедлив! И когато нещо нечестно се случи, научете детето си да не остава пасивен страничен наблюдател, а да помага на онзи, който се нуждае от помощ.

12. Подарете му уменията да цени Един от най-добрите подаръци, който можете да направите на детето си е да го научите да цени това, което има, но да не спира там, където е в момента.

13. Любопитство

Запалете двигателят на прогреса у вашето дете, който за кратко наричаме любопитство. Научете го да задава въпроси и да търси отговори. „Стига си задавал толкова много въпроси!“ ...са думите, които никога не трябва да излизат от устата ви.

14. Решителност

За постигането на успех е нужен не само късмет, добра подготовка. Много помага и уменията да проявявате решителност, а за това е необходима сила на волята.

15. Самодисциплина

Деца трябва да се научат на много неща: как да се държат, как да се разбират с останалите, как да постигат цели, да осъществяват желания.

Разбира се, основна част от възпитанието е дисциплината, но не я градете въз основа на забрани, а се постарайте да я градите в позитивна и полезна насока.

16. Подарете му поощрение

Думите имат огромна сила. Думите, които казвате всеки ден на детето си могат както да го подкрепят, така и да го накарат да се откаже. Затова, подбирайте ги внимателно.

17. Създайте у детето желание да твори

Благодарение на интернет да твориш и да се учиш на нещо ново стана много по-лесно и оправданията, че не разбирате от нещо вече не вървят. Поощрявайте в детето креативност. Светът има нужда от хора, които са способни да създават...

18. Научете го на щедрост

Научете детето си да бъде щедро с вашите неща сега, за да може да е щедро и със своите собствени. И все пак внимавайте да не подари цялата ви къща...

19. Научете детето си на духовност

Вярата извисява нашата представа за вселената, нашия свят и живот.

Щеше да бъде много лесно ако в съзнанието на децата автоматично беше програмирано, че те се състоят не само от плът и кръв, но и от ум, сърце, душа и воля. И че решенията взимани от тях в живота, трябва да се основават не само на това, което изисква плътта и кръвта, а ума и душата. Уви, тази задача трябва да я свършим ние, техните родители...

20. Научете го на честност

Децата, които от малки се учат да бъдат честни имат много по-големи възможности да останат такива като пораснат. А и честните хора като правило се чувстват по-добре и се наслаждават повече на живота. И най-важното – спят спокойно през нощта.

21. Заредете го с надежда

Надеждата придава сили, формира издръжливост и ни зарежда с решимост. И дори в трудни времена и моменти на отчаяние тя ни помага да вървим напред.

22. Въображение – един от най-ценните подаръци

Живота се променя все по-бързо и по-бързо с всеки изминал ден, а утрешният делник със сигурност не прилича на днешния. Този нов свят се създава от онези хора, които умеят не само да включват своето въображение, но и да го използват целенасочено.

23. Осъзнатост

Възпитаването на децата е важно и отговорно занимание, което изисква висока степен на осъзнатост. Добре си изяснете кой сте и какво искате да постигнете. И задължително научете и вашите деца на това.

24. Влечение към знанието

Страстта към знанието няма нищо общо със зубренето в училище.

Това е качество, което се отглежда в семейството. Така че, четете, задавайте въпроси, анализирайте и подлагайте на съмнение нещата от живота заедно с вашите деца.

Давайте им пример, покажете им как да мислят и да научават нови неща.

25. Подарете им страст към природата

Децата, които се учат да ценят света около себе си в следствие се грижат за него.

Често ги караме да поддържат чистота и порядък у дома. Защо да не ги научим да се грижат за чистота и порядък и извън него?

26. Желание да опитват нещо ново

Нека научим децата на желанието да опитват нови неща. И то не само, за да се наслаждават на разнообразието в живота, но и да разберат какво им харесва и на какво са способни. И да, това не изисква чак толкова много пари.

27. Подарете му оптимизъм

Песимистите не променят света. Това е дело на оптимистите.

28. Умението да се гордеят и радват на победите

Празнувайте малките победи в живота.

В края на краищата тези малки или големи постижения по време на детството изграждат увереност и с годините стават все по-важни.

29. Научете ги да обичат света около себе си

Самотата е едно от онези обстоятелства, които ни изяждат, когато пораснем. Научете детето си да обича света около себе си, да го приема с отворени обятия. Покажете му красотата на общуването с хората и богатството на приятелите.

30. Научете го да се придържа към ценностите си

Децата, които знаят как да оценят себе си обикновено са по-уверени и имат изградено силно чувство на собствено достойнство и самоуважение. В резултат на това те порастват със собствени ценности, към които се придържат.

31. Покажете на вашето дете, че е уникално

Нашите различия ни правят ценни – и за нас и за обществото. Помогнете на детето си да разкрие потенциала си и да демонстрира с гордост на света онова, за което могат да го оценят по достойнство онова, по което се отличава...

32. Научете го да говори с вас

Канете често малчугана да сяда на коленете ви, за да поговорите! Това е едно от най-важните неща, на които може да научите детето си, ако искате и когато порасне да бъде отново близък приятел с вас, който споделя тревоги и радости.

33. Любов към домашното огнище

Да знаеш, че вкъщи те обичат и чакат, да знаеш, че вкъщи ще намериш уют и топлина – това са едни от най-приятните и вдъхновяващи усещания в живота. Дава ли вашият дом тази топлина на детето ви?

34. Вярност към човека до тях

Вярност – това е поведение присъщо не само на нашите тела, но и действието на очите, ума, сърцето и душата. И да, децата забелязват и много тънко усещат такива неща.

35. Любов

За къде без нея?